

**Міністерство культури та інформаційної політики України
КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЛАС АНСАМБЛЮ»
кафедра оркестрових інструментів (духові та ударні інструменти)**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

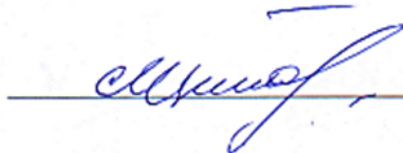
Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 4**

Розробник: Лебедь В.О., доктор філософії, доцент кафедри оркестрових інструментів

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» відповідає стандарту другого рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво, освітньо-науковій програмі «Музичне мистецтво» 2024 року, навчальному плану підготовки здобувачів освітньо-наукового ступеня «магістр» 2024/2025 навчального року, методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОНП

Світлана ЩИТОВА

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням науково-методичної ради КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «27» червня 2024 року).

Голова ради

Дмитро ВОЛОВИК

Робочу програму нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні кафедри оркестрових інструментів КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 6 від «25» червня 2024 року).

Завідувач кафедри

Сергій ГОРОВОЙ

1. Опис нормативної навчальної дисципліни

Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1–й
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестр – I–II-й
Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи – 1/1,2	Рівень вищої освіти – другий	Лекційні заняття – Практичні заняття – 76 годин
Вид контролю – атестаційний екзамен	Ступінь вищої освіти – «магістр»	Самостійна робота – 74 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета – підготовка високопрофесійних фахівців у сфері ансамблевого виконавства, які б могли приймати участь у різних за складом інструментів ансамблевих колективах.

2.2. Завдання:

- 2.2.1. Підготовка магістрів до професійної роботи у колективі в якості як артиста, так і керівника;
- 2.2.2 навчання принципам відбору, систематизації і опрацювання творчих програм;
- 2.2.3. розвиток комунікації в колективі;
- 2.2.4. оволодіння музикантами-виконавцями низкою професійних навичок, знань щодо їх творчої ансамблевої діяльності на відповідно високому художньому рівні.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3.1. Загальні (ЗК):

- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК 9. Здатність працювати автономно.

2.3.2. Фахові (ФК):

- ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

2.4. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

3. Програма навчальної дисципліни

Орієнтовний репертуарний список

Відеман Л.	Дуети для двох кларнетів.
Глієр Р.	4 дуети для кларнета і фагота.
Кванц Й.	6 дуетів для двох флейт.
Барток Б.	Хроматична інвенція для двох кларнетів
Бізе Ж	Менует з музики до драми “Арлезіанка”(дві флейти)
Бетховен Л.	Варіації на т. з опери “Дон-Жуан” для гобоїв і ріжка
Глюк К.	Гавот (переклад для флейти, гобоя, кларнета).
Гайдн Й.	“Лондонські тріо” для двох флейт і фагота.
Гумель В.	Тріо для флейти, гобоя і фагота.
Гайдн Й.	Дивертисмент для двох кларнетів і двох валторн.
Гріг Е.	“Странник” (переклад для двох гобоїв, кларнета і фагота)
Глієр Р.	Ноктюрн (переклад для гобоя, кларнета і валторни).
Косенко В.	Мелодія для двох гобоїв, фагота і кларнета.
Моцарт В.А.	Сонатина (переклад для гобоя, кларнета, флейти і фагота)
Шуберт Ф.	Серенада (переклад для гобоя, кларнета, 2-х валторн, фагота)
Лисенко М.	Скерцо. Твір для флейти, гобоя, фагота.
Польовий В.	“Маленька сюїта для квартету духових”.
Бах І.С.	5 п'єс (в обр. для двох труб, двох валторн і тромбона).
Галлс Ж.	Дуети для валторни.

Кривицький А.	2 дуети для труби і тромбона .
Ботіаров Е.	3 п'єси для труби і тромбона.
Боцца Е.	“Діалог” для двох труб.
Бріттен Б.	“Фанафара” для трьох труб.
Шуберт Ф.	5 дуєтів для валторн.
Косенко В.	“Петрушка”, “Пастораль”, “В похід” для трьох труб.
Свірський Р.	Скерцино-терцет для 3-х труб.
Бах І.С.	Хорали №3–4 (переклад для 2х труб, валторни, тромбона).
Россіні Д.	Сюїта для 4-х труб.
Куперен Ф.	Рондо (переклад для квартету).
Шварц С.	Квартет на українську тему.
Альбіноні Г.	Сюїта для двох труб, валторни і тромбона.
Степовий Я.	Прелюд (переклад для квінтету мідних інструментів).
Дворжак А.	“Два слов”янських танця”.
Штейман В.	“П'єса для ударних інструментів”.
Пуленк Ф.	“Стаккато для ксилофона і малого барабана”.
Бріттен Б.	“Музичний ранок” для ударних інструментів.
Ромеро К.	Квартет для 4-х саксофонів.
Дезанкло А.	Квартет для 4-х саксофонів.
Лаго Г.	«Cuidades» Квартет для 4-х саксофонів.
Нагао Дж.	«Paganini Lost» для 2-х саксофонів та фортепіано.

4. Структура навчальної дисципліни

Програмні вимоги до репертуару	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції ї	Практ	Лабор	Індив	Сам.р
Програма 1 семестру 2 твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 15 хв)	67		34			33
Програма 2 семестру 2–3 твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 20 хв)	83		42			41
Усього годин	150		76			74

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми практичних занять
навчальним планом не передбачені**

**7. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

8. Завдання для самостійної роботи

з/п	Назва теми	Кількість годин
-----	------------	--------------------

1	2	3
1.	Внутрішня метро-ритмічна пульсація як основа творчої взаємодії музикантів	24
2.	Характеристика розвитку сучасного ансамблевого виконавства	14
3.	Специфіка інтонування на дерев'яних духових інструментах	10
4.	Специфіка інтонування на мідних духових інструментах	10
5.	Самобутність ансамблевого інтонування за участю фортепіано	10
6.	Роль фортепіанного вступу в академічних ансамблевих композиціях	10
Всього		76

9. Індивідуальні завдання навчальним планом не передбачено

10. Методи та технології навчання

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Клас ансамблю» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Серед них – активні, вербальні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, дослідницькі, аналітичні, репродуктивні, розвивальні, індуктивні та дедуктивні. Консультування, метод художньої демонстрації та художнього ілюстрування, практичний експеримент, метод художнього контексту, метод емоційної драматургії, метод роботи в ансамблі, метод командної роботи.

Поточний контроль, семестровий контроль, атестація

11. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих програмних результатів навчання: поточний контроль: перевірка завдання виконаного самостійно. виступи на академконцертах.

Кафедрою оркесмтрових інструментів встановлені такі **критерії оцінювання** знань і компетентностей магістрів з навчальної дисципліни:

Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)

Студент глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, послідовно, логічно вірно його відтворює, може пов'язати теоретичні та практичні сторони техніки диригування та художнього задуму, вільно відповідає на нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу, вірно обґрунтовує наукові поняття, володіє навичками виконання практичних завдань, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал. Студент досконало володіє технікою, яка підпорядкована яскравому втіленню стилю, змісту та емоційно-образній сфері творів програми; демонструє великий діапазон звукових барв, відчуття форми, метро-ритмічної структури, розуміння особливостей фразування, артикуляції, вільне володіння штриховою технікою. Студенту притаманні артистизм і яскравість виконання, акторська образність, вишуканий смак, вільне використання засобів музичної виразності.

Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)

Студент вільно володіє навчальним матеріалом, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід. Студент демонструє високий рівень

складності програми; зріле, переконливе виконавське мислення та розуміння стилю; високу стабільність виконання; органічний та сформований артистизм.

Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)

Студент знає програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань. Творчі виступи: відповідні до стилю і змісту твору інтонаційна образність, емоційність; ритмічна організованість і дисципліна; відсутність текстових помилок; стрій та необхідні мінімальні якості виконання. Виступ має певні недоліки, наприклад: недостатня переконливість передачі змісту або художньо-образної сфери твору; техніка задовільна, але недостатньо підпорядкована художнім особливостям твору; мають місце певні недоліки інтонації, метро-ритму, тощо; виконання недосконале у відношенні форми та деталей твору.

Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)

Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях. Для оцінювання творчих виступів: в цілому достатньо стабільна якість виконання, швидка реакція на помилки, яка допомагає контролювати виконання, точний ритм, темп відповідає композиторським вимогам, відчутне почуття форми та деталей твору. Присутнє неякісне звуковидобування та непродумане фразування, хитка інтонація.

Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)

Студент засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань. Для оцінювання творчих виступів: студент має формальне, непереконливе виконавське мислення та розуміння стилю, недосконалу технічну майстерність. Стабільність виконання часткова, рівень складності програми середній. Технічна майстерність недосконала, невиразний артистизм.

Незадовільно (з можливістю повторного складання)

Студент не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок, з великими труднощами виконує практичну роботу. Програма виконується недостатньо стабільно, з великою кількістю помилок, зупинками. Студент не вміє відтворити художній зміст твору.

Недостатньо (з обов'язковим повторним курсом)

Студент не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок, з великими труднощами виконує практичну роботу. Для оцінювання творчих виступів: неспроможність виконати програму. Слабо виражене знання музичного тексту. Мінімальні технічні навички.

11. Методичне забезпечення

1. Друковані та електронні матеріали (клавіри, ноти).
2. Робоча програма з дисципліни.
3. Силабус дисципліни.

12. Рекомендована література

Основна

1. Апатский В.Н. Камерный ансамбль и воспитание оркестрового музыканта. *Дослідження, досвід, спогади*. Вип. 6. К.: Київська середня спеціальна музична школа ім. М.В. Лисенка, 2005. С. 143–153.
2. Богданов В. Історія духового музичного мистецтва України: Від найдавніших часів до початку ХХ ст. Харків: Основа, 2000. 344 с.
3. Буркацький З.П. Інструктивно-художній матеріал в системі формування майстерності кларнетиста: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Одеська державна музична академія ім.М.А.В. Нежданової. Одеса, 2004. 16 с.
4. Буркацький З. Про розвиток пальцевої техніки кларнетиста. Музичне виконавство. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 3. К., 1999. С. 44-53.
5. Вовк Р.А. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2004. 204 с.
6. Гишка І. Базінг: історія та генезис (до питання методики навчання гри на мідних духових інструментах). Музичне виконавство. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 18. Київ, 2001. С. 282–289.
7. Посвалюк К.В. Творча діяльність Миколи Бердієва у контексті розвитку виконавства на трубі в Україні (1940–1980-ті роки) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. К., 2016. 19 с.

Допоміжна

1. Польська І. І. Виконавський простір та мізансцена музичного ансамблю. *Культура України*. Вип.5. Мистецтвознавство: Зб.наукових праць. Харків: ХДАК, 1999. С.131–140.
2. Посвалюк В.Т. Історія виконавства на трубі. Київська школа (друга половина ХІХ–ХХ століття) : [Навчальний посібник]. К. : КНУКіМ, 2005. 158 с.
3. Посвалюк В.Т. Труба в епоху бароко. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип. 83. К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2009. С. 12–20.
4. Солонецька О. Загальна характеристика камерно-інструментальної творчості В. Барвінського. *Дослідження, досвід, спогади*: Зб. наукових і науково-методичних праць професорсько-викладацького колективу школи та Академії / Головний ред.-упоряд. В. П. Шерстюк. Вип. 6. К., 2005. С. 110–123.

8. Інформаційні ресурси

1. Arnold Jacobs: Song and Wind . URL: [www.http://rutracker.org](http://rutracker.org)
2. Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство. URL: <http://www.br.com.ua/referats>
3. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека. URL: www.libr.dp.ua